

PUSZTULÓ ÖREGEK

HORNYIK GYÖRGY

Sokáig kopogtatott, míg végre neszezést hallott bentről, lépéseket, majd nagy nehezen megfordult a kulcs a zárban.

— Jó estét, nagytata! — mondta.

A szikár öregember félrefordított fejével fürkészte arcát a szürkeületben, aztán felismerte.

— Te vagy az, Erzsi? — csókolta meg kétoldalt a fiatalasszonyt. — Csakhogy végre eljöttél!

Belépett a konyhába. Az öreg lesegítette a kabátját. — Nagyi itthon van? — kérdezte, miközben a csizmáját húzta le.

— Itthon, hogyne lenne itthon — nyitotta ki a szobaajtót az öreg. — Szundikáltunk egy kicsit, azért nem hallottam mindjárt. No, gyere!

Az áporodott levegőjű szobában félhomály volt, csak a kályhaablak világított. Az öreg villanyt gyújtott.

— Ki az? — A madárcsontú öregasszony lassan a jövevény felé fordította a fejét. Hunyorogva pislogott az erős fényben.

— Én vagyok, nagyi! Erzsi! — lépett hozzá a fiatalasszony, lehajolt és megcsókolta.

Az öregasszony megpróbált felülni az ágyban, de Erzsi gyégeden visszatartotta.

— Te vagy az, kislányom? Jaj de örülök! Már olyan rég voltál nálunk.

Az öreg bekapcsolta a tévét és leült a heverőre.

— Hoztam egy kis virágot — bontotta ki a szegfűcsokrot a fiatalasszony. — Tudom, hogy nagyi szereti.

— Jaj, nem kellett volna — mondta az öregasszony, és megint fel akart ülni.

— Csak maga pihenjen, majd én elintézem — simogatta meg

a homlokát. Levette az ablakpárkányról a poros vázát, letörölte, beletette a virágot, és leült a karosszékre.

Az öreg a képernyőt nézte.

— Hogy vagytok, kislányom?

— Köszönöm, jól. És maga, nagyanyi?

— Én is jól, csak fáj a lábam. Úgy látszik, reuma. Meg gyöngye is vagyok. Megfáztam, a múltkor lázam volt, injekciót is kaptam.

— Itt volt az orvos. Azt mondta, hogy tüdőgyulladást kapott a sok fekvéstől — szól közbe az öreg, és továbbra is a tévét nézte.

A fiatalasszony cigarettát vett elő. — Szabad? — kérdezte.

— Hogyne, csak tessék. Nagytata, add oda a hamutálcát — mondta az öregasszony. Az öreg elébe tette. Erzszi rágyújtott.

— Nem is tudom, mivel kínáljalak meg. A sütemény elfogyott, de van egy kis kávé. Kérsz? — kérdezte az öregasszony.

— Köszönöm, nagyanyi, nem kérek.

— Te csak igyál. Majd nagytata... — mondta az öregasszony, de a fiatalasszony már fel is állt. — Nagyanyi iszik?

— Én nem, de nagytata biztosan — kulcsolta össze a kezét a paplan fölött az öregasszony.

— Édesen — mondta az öreg. — Tudod, hol a cukor meg a kávé?

— Tudom — mondta a fiatalasszony, és kilépett a konyhába.

Kivette a kredencből a cukrot meg a kávé. A parányi fürdőszobában, ahol vizet engedett a kávéfőzőbe, nagy lavór állt a zuhany alatt, tele nedves fehérneművel.

Feltette a vizet a főzőlapra, aztán benyitott a szobába.

— Nagytata, hol szoktak teregetni?

Az öreg bele volt merülve a tévézésbe, nem hallotta.

— Hol teregetik a ruhát? — kérdezte hangosabban.

— Ja, a ruhát? Kint az udvaron.

— Van zseblámpája?

— Van. Minek?

— Ki akarok teregetni.

— Hagyd csak, kislányom — szólalt meg az öregasszony. — Majd nagytata holnap kiteretet.

— Adja csak a zseblámpát! — lépett közelebb Erzszi.

— Éjjel nem teregetünk — mondta az öreg. — Ellopják. Tudod, ez átjáróház. Majd holnap — mondta, és ismét az ekránra meredt.

Erzsi megfőzte a kávé, és bevitte. Az öregasszony szelíden mosolyogva nézte.

— Te olyan ügyes vagy, kislányom! Mindig mondom nagytának, hogy úgy szeretlek téged, mintha a mi lányunk lennél.

— Én is szeretem magukat — mondta a fiatalasszony. Kitöltötte a kávé, az egyik csészét az öregember elé tette, és leült.

— Józsi mit csinál? — kérdezte az öregasszony.

— Dolgozik. Különmunkát kapott.

— Bizony, ma sokat kell dolgozni. Nagy a drágaság — sóhajtott az öregasszony. — Sanyi is, meg Pali is sokat dolgozik, nincs idejük.

— Nincs? — szürcsölte a kávé az öreg. — Ránk sosincs idejük! Mindig el vannak foglalva. Palit már két hónapja nem láttam!

— Két hónapja? — nézett rá Erzsi.

— Ahogy mondom. Két hónapja! Pedig azelőtt majd minden nap benézett.

— Sok a munkája — szólt közbe halkán az öregasszony.

— Azelőtt nem volt sok?!

— Nőnek a gyerekek, több kell rájuk — csitította az öregasszony.

— Több kell rájuk, több. De Mariska is állásba lépett! Az ő fizetése is hazakerül!

Hallgattak.

Az öreg töltött magának még egy csészével.

— Sanyinak sincs ideje, csak ha valami meccs van vasárnap délután. Akkor el tud jönni, hogy megnézze itt, színesben! Pecálni van ideje, de hogy nekünk elintézzon valamit, arra nincs! — csuklott el a hangja.

A fiatalasszony elnyomta a cigarettát.

— Tavaly, amikor Mariska még nem dolgozott, Paliék szinte mindennap itt voltak. Nem volt pénzük. Akkor jók voltunk, mikor kölcsön kellett!

— Ugyan, nagytata, ne legyél már ilyen. Nem olyan rosszak a mi gyerekeink. Nem kell rájuk haragudni!

— Addig jók voltunk, amíg pénz kellett. Amióta ágnak esztél, egyre ritkábban jönnek. Még jó, hogy Vera főz ránk — mondta az öreg, és megtörölte a szemét.

Az öregasszony nem szólt semmit.

— Én se vagyok már egészséges, két operáció után. Most meg

úgy fáj a talpam, hogy néha menni se tudok. A múlt héten, amikor a bankban voltam a nyugdíjért, alig tudtam hazajönni. Le kellett ülnöm az utcán. Úgy vezettek haza! — tört ki az öregből a sírás.

— Nyugodjon meg, nagytata! — fogta meg a karját a fiatalasszony.

— Az unokáim se jönnek többé — vette elő a zsebkendőjét az öreg. — Őt unokám van, és egy sincs. Azoknak is csak addig voltam jó, amíg zsebpénz kellett. Most is adnék, csak jönnének. De nekik az már nem is zsebpénz, amit én adok! Talán még rágóra sem elég! Amikor Pisti nősült, megtámogattam. Most, hogy lakást kapott, kocsit vett, felénk se néz! A dédunokámat se láttam már fél éve!

— Ne szidd őket, nincs igazad! — mondta az öregasszony csendesen.

A fiatalasszony kivitte a csészéket, majd visszament a szobába.

— Mennem kell — lépett az ágyhoz, lehajolt és megcsókolta az öregasszonyt. Savanykás szag áradt a fejére tapadt szürke hajából.

— Köszönjük a látogatást! Jószit üdvözlötjük! Már rég nem láttuk. Mikor jöttök? — kérdezte az öregasszony.

— Majd a jövő héten — mondta Erzsi. — A viszontlátásra! Az öreg az ajtóig kísérte.

— Szervusz, kislányom! — mondta rekedten, és kétoldalt megcsókolta.

— Jó éjszakát, nagytata! — indult el fázósan összehúzza magán a kabátot.

Az öreg megvárta, míg kiér az utcára, aztán bezárta az ajtót.

Kint, az ajtófélfá fölül egy vakolatdarab hullott a kopott téglalajárdára.